

Лисенко Л. Л., Мельникова-Егорченко Н. С., Рижик Т. О.

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті обґрунтовано програму впровадження інтерактивних технологій навчання в урок фізичної культури учнів середнього шкільного віку за варіативним модулем «баскетбол». Визначено вплив інтерактивних методів на ефективність навчання техніки кидка м'яча однією рукою в стрибку з баскетболу.

***Ключові слова:** інтерактивні методи, урок фізичної культури.*

Вступ. Великого значення у Концепції Нової української школи набуває аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу, актуалізація переходу освіти на нову, особистісно орієнтовану парадигму [3], засновану на ідеології дитиноцентризму [1], характерною рисою якої є взаєморозуміння, взаємодія, творча співпраця учнів і учителя. Головним завданням педагогіки партнерства, – зазначено в порадику для вчителя «Нова українська школа», – є подолання інертності мислення, перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу [4].

На наш погляд, існує потреба в обґрунтуванні та розробці технології впровадження інтерактивних методів навчання в урок фізичної культури, що дозволить стимулювати пізнавальну діяльність, ініціативність, самостійність учнів та якість вирішення педагогічних задач уроку.

Метою дослідження є обґрунтування та розробка програми впровадження інтерактивних методів навчання в урок фізичної культури та експериментальна перевірка її ефективності.

Завдання дослідження

1. Розробити програму впровадження інтерактивних технологій навчання в урок фізичної культури (варіативний модуль «баскетбол», 7 клас).

2. Визначити ефективність впровадження інтерактивних методів на сформованість техніки кидка м'яча однією рукою в стрибку з баскетболу.

Методи, організація дослідження. Дослідження проводились в умовах ЗСО № 12 м. Чернігова, в дослідженні взяли участь учні середнього шкільного віку (42 особи).

Для розв'язання поставлених завдань використовувались такі методи дослідження: аналіз наукової і науково-методичної літератури; спостереження; педагогічний експеримент; методи математичної статистики.

Результати досліджень та їх обговорення. Вчитель фізичної культури виховує не лише власним прикладом, застосуванням певних традиційних педагогічних методів, але і завдяки співпраці з учнем, організації колективних творчих справ (захист колективних творчих продуктів з метою набуття необхідних компетентностей; колективна форма проведення підготовчої частини уроку; підготовка змагань, спортивно-масових видовищ тощо), спільного подолання певних труднощів, у тому числі й фізичних (туристичні походи та інше).

Для підсилення ефективності освітнього процесу в уроці фізичної культури можливо використовувати інтерактивні методи, які реалізуються завдяки активній взаємодії учнів і дозволяють на основі внеску кожного з них у загальну справу отримувати нові знання, організувати спільну діяльність, від окремої взаємодії двох-трьох учнів до широкої співпраці колективу класу [5].

Щоб дійсно отримати запланований результат при реалізації певної технології, педагог повинен оцінити умови проведення занять, можливості учнів і вибрати відповідні засоби, методи, форми організації, методичні прийоми навчання, способи стимулювання діяльності учнів в залежності від їх індивідуальних особливостей. Практика показує, що навчання як процес накопичення знань, формування умінь, навичок протікає успішно лише в тому випадку, коли забезпечується досить високий рівень активності учнів [2].

**Програма впровадження інтерактивних технологій навчання
в урок фізичної культури
(варіативний модуль баскетбол (7 клас))**

Урок 1	
Ознайомити з технікою безпеки під час занять баскетболом	«Акваріум»
Ознайомити з методикою оцінки технічних елементів в баскетболі	«Рольова гра, імітація»
Удосконалювати навички самоконтролю під час занять баскетболом	«Коло ідей», «Заверши фразу»
Урок 2	
Ознайомити з технікою кидка однією рукою в стрибку	«Рефлексивна мішень»
Закріпити різноманітні способи пересування та ведення м'яча	Інтерактивний метод оцінювання
Сприяти розвитку сили м'язів плечового поясу	Доповни фразу, Інтерактивне д/з
Урок 3	
Вчити техніці кидка однією рукою в стрибку	«Рефлексивна мішень»
Закріпити передачі та ловіння м'яча в баскетболі	Доповни фразу
Сприяти розвитку стрибучості	Крісло автора
Урок 4	
Ознайомити з технічними прийомами нападу і захисту у взаємодії з партнером	«Рефлексивна мішень»
Закріпити техніку кидка однією рукою в стрибку	«Акваріум»
Сприяти розвитку швидкісних здібностей	«Ланцюг побажань»
Урок 5	
Оцінити техніку кидка однією рукою в стрибку	«Метод інтерактивного оцінювання»
Розвивати координаційні здібності	Крісло автора, Інтерактивне д/з

Нами було обґрунтовано та розроблено технологію впровадження інтерактивних методів навчання в урок фізичної культури (на прикладі варіативного модуля «баскетбол» для 7 класу), основною метою якої є активізація мисленнєвих процесів учнів для вирішення оздоровчих, освітніх та виховних задач; сприяння розвитку у них рефлексії, креативних здібностей для подальшого фізичного удосконалення у процесі життя.

Ефективність навчання техніки кидка однією рукою в стрибку з баскетболу визначалась за кількістю влучних кидків (з 10-ти можливих). Результати досліджень наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Ефективність навчання техніки кидка однією рукою в стрибку з баскетболу (n=42) (за кількістю влучних кидків)

	До експерименту	Після експерименту	p
Контрольна група	2,4	3,5	> 0,05
Експериментальна група	2,3	4,8	< 0,05
	> 0,05	<0,05	

Середня кількість влучних кидків учнів контрольної й експериментальної групи на початку досліджень статистично не відрізняються (в експериментальній групі середня кількість влучних кидків становить 2,3, а в контрольній 2,4, різниця не суттєва ($p > 0,05$)). За час експерименту в обох групах покращилися показники, що відображають сформованість рухової навички. Однак це поліпшення в різних групах учасників експерименту носило різний характер.

Середня кількість влучних кидків учнями контрольної й експериментальної групи статистично відрізняються, в експериментальній групі середня кількість кидків становить 4,8, а в контрольній 3,5 ($p < 0,05$). В експериментальній групі, де використо-

увались інтерактивні методи на уроці фізичної культури, влучність кидка покращилась на 25 % ($p < 0,05$), а в контрольній групі, де навчання відбувалось за стандартною схемою, – на 11 % ($p > 0,05$).

Спостереження за освітнім процесом дозволили виявити, що використання інтерактивних методів дозволяє учню виходити на позицію суб'єкту навчання і це активізує його пізнавальну активність, процес навчання рухової дії (формування рухової навички) стає свідомим. Це підтверджується результатами оцінки рівня мотивації до успіху (за Т. Елерсом). За допомогою цієї методики ми виявили, що на початку досліджень і в контрольній, і в експериментальній групах рівень мотивації до успіху був нижче середнього. Після впровадження нами інтерактивних методів навчання в експериментальній групі, в кінці досліджень рівень їх мотивації підвищився до середнього, а показник мотивації до успіху контрольної групи залишився на вихідному рівні.

Отже, впровадження інтерактивних методів навчання на уроці фізичної культури дозволили урізноманітнити діяльність учнів на уроці, активізувати їх пізнавальну активність, що у свою чергу сприяло більш якісному навчанню рухових дій.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Встановлено позитивний вплив використання інтерактивних методів на уроці фізичної культури на ефективність навчання рухових дій, а саме техніки кидка м'яча однією рукою в стрибку з баскетболу. Інтерактивні методи навчання дозволяють вирішувати такі завдання: активне залучення кожного учня до процесу засвоєння навчального матеріалу; підвищення пізнавальної мотивації; вміння працювати з командою і в команді; виховання лідерських якостей; брати на себе відповідальність за спільну і власну діяльність з досягнення результату.

Використані джерела

1. Кремень В. Г. (2008). Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. К.: Педагогічна думка. 424 с.
2. Лысенко Л. Л. (2013). Технология внедрения интерактивных методов обучения в урок физической культуры. *Современная система образования: опыт прошлого – взгляд в будущее: сборник материалов Ежегодной международной научно-*

- практической конференции, посвященной Дню Учителя / Под общ. ред. С. С. Чернова. Новосибирск: Издательство ЦРНС. С. 22–27.
3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / упоряд. Гриневич Л. [та ін.]. Київ : МОН України, 2016. 34 с.
 4. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. С. 16.
 5. Пометун О., Пироженко Л. (2002). Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. К., 136 с.

Lysenko L. L., Melnykova-Yehorchenko N. S., Ryzhyk T. O.

THE PRACTICE OF INTERACTIVE METHODS OF EDUCATION USING AT PHYSICAL CULTURE LESSON

The article substantiates the program of interactive technologies of education introduction in physical culture lesson of middle school age pupils for the variant module "basketball". The positive influence of the use of interactive methods at physical culture lessons on the effectiveness of the process of teaching motor activity, namely, the technique of throwing a ball with one hand in a basketball jump, is established. It is determined that interactive methods of education allow solving the following tasks: active inclusion of each pupil in the process of learning the educational material; increase of cognitive motivation; ability to work with team and in team; upbringing of leadership qualities.

Key words: *interactive methods, physical culture lesson.*

Стаття надійшла до редакції 08.04.2019 р.